

Istungidokument

B9-0296/2021

25.5.2021

RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

vastavalt kodukorra artikli 222 lõikele 8

Euroopa kodanikualgatuse „Lõpp puuriajastule!“ kohta
(2021/2633(RSP))

Norbert Lins

põllumajanduse ja maaelu arengu komisjoni nimel

B9-0296/2021

**Euroopa Parlamendi resolutsioon Euroopa kodanikualgatuse „Lõpp puuriajastule!“ kohta
(2021/2633(RSP))**

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa kodanikualgatust „Lõpp puuriajastule!“ („End the Cage Age“) (ECI(2018)000004), mis kogus 1,4 miljonit kinnitatud allkirja kõigist selle ajahetke ELi 28 liikmesriigist ning on esimene vastuvõetavaks tunnistatud Euroopa kodanikualgatus põllumajandusloomade kohta,
- võttes arvesse 15. aprilli 2021. aasta avalikku kuulamist Euroopa kodanikualgatuse „Lõpp puuriajastule!“ teemal,
- võttes arvesse Eurobaromeetri eriuuringut 442 „Attitudes of Europeans towards Animal Welfare“ (Eurooplaste suhtumine loomade heaolusse),
- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artiklit 13,
- võttes arvesse nõukogu 20. juuli 1998. aasta direktiivi 98/58/EÜ, mis käsitleb põllumajandusloomade kaitset¹,
- võttes arvesse nõukogu 19. juuli 1999. aasta direktiivi 1999/74/EÜ, millega sätestatakse munakanade kaitse miinimumnõuded²,
- võttes arvesse nõukogu 18. detsembri 2008. aasta direktiivi 2008/119/EÜ, milles sätestatakse vasikate kaitse miinimumnõuded³,
- võttes arvesse nõukogu 18. detsembri 2008. aasta direktiivi 2008/120/EÜ, milles sätestatakse sigade kaitse miinimumnõuded⁴,
- võttes arvesse Euroopa Regioonide Komitee 5. detsembri 2018. aasta arvamust ühise põllumajanduspoliitika kohta (CDR 3637/2018),
- võttes arvesse Euroopa Regioonide Komitee 5. veebruari 2021. aasta arvamust agroökoloogia kohta (CDR 3137/2020),
- võttes arvesse Euroopa Toiduohutusameti (EFSA) 21. novembri 2019. aasta teaduslikku arvamust eri tootmissüsteemides kasvatatavate küülikute tervise ja heaolu kohta,
- võttes arvesse oma 14. märtsi 2017. aasta resolutsiooni farmiküülikute kaitse miinimumstandardite kohta⁵,

¹ EÜT L 221, 8.8.1998, lk 23.

² EÜT L 203, 3.8.1999, lk 53.

³ ELT L 10, 15.1.2009, lk 7.

⁴ ELT L 47, 18.2.2009, lk 5.

⁵ ELT C 263, 25.7.2018, lk 90.

- võttes arvesse oma 25. oktoobri 2018. aasta resolutsiooni loomade heaolu, antimikroobikumide kasutamise ja broilerite tööstusliku kasvatamise keskkonnamõju kohta⁶,
 - võttes arvesse komisjoni talituste 31. märtsi 2021. aasta töödokumenti loomade kaitset ja heaolu käsitleva Euroopa Liidu strateegia (2012–2015) hindamise kohta (SWD(2021)0077),
 - võttes arvesse Euroopa Kontrollikoja eriaruannet nr 31/2018 loomade heaolu kohta ELis,
 - võttes arvesse Euroopa Parlamendi uuringuteenistuse 2020. aasta novembri uuringut pealkirjaga „End the Cage Age: Looking for Alternatives“ (Lõpp puuriajastule: alternatiivide otsingul),
 - võttes arvesse kodukorra artikli 222 lõiget 8,
 - võttes arvesse põllumajanduse ja maaelu arengu komisjoni resolutsiooni ettepanekut,
- A. arvestades, et ELi toimimise lepinguga kehtestatakse liidu kodakondsus ja täiustatakse liidu demokraatlikku toimimist, nähes selleks muu hulgas ette, et igal kodanikul on õigus osaleda liidu demokraatias Euroopa kodanikualgatuse kaudu;
 - B. arvestades, et tuleks tunnistada Euroopa kodanikualgatuse tähtsust ELi poliitiliste algatuste ja arengute kujundamisel, samuti asjaolu, et puuduvad järelmeetmed varasemate edukate Euroopa kodanikualgatuste suhtes;
 - C. arvestades, et ELi toimimise lepingu artiklis 13 käsitletakse loomi selgelt aistimisvõimeliste olenditena; arvestades, et lisaks on selles öeldud, et liit ja liikmesriigid peavad liidu põllumajanduspoliitika kavandamisel ja rakendamisel pöörama täit tähelepanu loomade heaolu nõuetele;
 - D. arvestades, et tuleks tunnustada ELis juba kehtivaid kõrgeid loomade heaolu standardeid, mis kuuluvad maailma kõrgeimate hulka;
 - E. arvestades, et strateegias „Talust taldrikule“ tunnustatakse tungivat vajadust parandada loomade heaolu ja laiendada selle ulatust, rõhutades kasu, mida see toob loomadele, toidu kvaliteedile, ravimite vajaduse vähendamisele ja elurikkuse säilitamisele, ning järgides uusimaid teaduslikke nõuandeid;
 - F. arvestades, et petitsioonikomisjoni tellitud Euroopa Parlamendi uuringuteenistuse uuringus „End the Cage Age: Looking for Alternatives“ (Lõpp puuriajastule: alternatiivide otsingul) leiti, et Euroopas on võimalik luua loomade puurivabad pidamissüsteemid, soovitades selleks lühiajalises perspektiivis finants- ja poliitikameetmeid ja pikemas perspektiivis õigusakte; arvestades, et selles uuringus kinnitatakse, et ELil on võimalik tagada, et ELi standarditele mittevastavaid loomseid saadusi ei saa ELi importida;

⁶ ELT C 345, 16.10.2020, lk 28.

- G. arvestades, et kavandatud kodanikualgatuses viidatakse sellele, et „Euroopa Liidus on sadu miljoneid põllumajandusloomi, keda hoitakse peaaegu terve elu puuris“;
- H. arvestades, et küülikud on kõige sagedamini puurides peetavad loomad, kellest ligikaudu 85 % peetakse lagedates puurides ja 9 % täiustatud puurides, ning et ligikaudu 50 % ELi munakanadest peeti 2019. aastal täiustatud puurides, kusjuures see protsent on märkimisväärselt suurem enamikus ELi Ida-, Kesk- ja Lõuna-Euroopa liikmesriikides; arvestades, et seakasvatustes peetakse suuremat osa emistest oma sigimistsükli teatavatel etappidel sulgudes;
- I. arvestades, et kavandatud kodanikualgatus eesmärk on parandada loomade heaolu;
- J. arvestades, et loomade pidamine puurides on loomakasvatussüsteemina tekkinud mitme teguri koosmõjus, nimelt: vajadus teha tõuaretuse jaoks kindlaks parimad loomad; sanitaartingimuste parandamine; tootmise parem haldamine, mis on võimaldanud automatiseerimist ja seega üha väheneva tööjõu tõhusamat kasutamist, et kompenseerida maa hinna tõusu või rajatiste maksumust;
- K. arvestades, et tuleks tunnistada loomatervise ja loomade heaolu keerukust; arvestades, et eri loomade vajadustele vastavate pidamissüsteemide kavandamisel tuleks arvesse võtta nende erinevaid omadusi;
- L. arvestades, et igal aastal peetakse puuris rohkem kui 300 miljonit põllumajanduslooma, kas kogu elu või teatava perioodi sellest, ning kogu ELis tuntakse tõsist muret puurides kasvatatavate ja peetavate loomade heaolu pärast, kuna need loomad ei saa puuris isegi püsti tõusta, end sirutada või ümber pöörata ega loomuomaselt käituda;
- M. arvestades, et põllumajandustootjad on teinud loomade heaolu parandamiseks suuri investeeringuid ega ole neid veel täielikult tagasi teeninud; arvestades, et põllumajandustootjad, veterinaararstid, teadlased ja vabaihendused on need süsteemid ühiselt välja töötanud, et tagada iga liigi healunõuete täitmine;
- N. arvestades, et tuleks tunnustada põllumajandustootjate turupõhiseid pingutusi, kuid samuti nende vajadust turult tulu saada, et jätkata investeerimist kestlikku tootmisse;
- O. arvestades, et tuleks tunnustada ohtu, et loomakasvatus kolitakse ümber kolmandatesse riikidesse ja seega kanduvad sinna ka peamised loomatervise ja loomade heaoluga seotud probleemid;
- P. arvestades, et üleminek täielikult puurivabadele pidamissüsteemidele nõuab lisainvesteeringuid ja suurendab põllumajandustootjate tootmiskulusid, eelkõige seoses investeerimiskuludega sellise ülemineku alguses; arvestades, et loomade kasvatamise puhul põllumajandusettevõttes tuleb alati silmas pidada sanitaarküsimusi;
- Q. arvestades, et ühise põllumajanduspoliitika (ÜPP) kumulatiivsed kulud perioodil 2014–2020, mille liikmesriigid 2019. aasta lõpus loomade heaolu meetme kohta deklareerisid, moodustasid ÜPP eraldisest ainult 1,15 %⁷;

⁷ Komisjoni 13. finantsaruanne Euroopa Parlamendile ja nõukogule Euroopa Maaelu Arengu

- R. arvestades, et iga muutusega loomapidamissüsteemides tuleks tagada tasakaal kestlikkuse eri aspektide, st loomade heaolu, loomatervise, keskkonnakaitse ja põllumajandustootjate konkurentsivõime vahel;
- S. arvestades, et täielikult puurivabad pidamissüsteemid peavad tagama piisava mikrokliima ning sobima iga geograafilise piirkonna jaoks kogu ELis ja igasugustes ilmastikutingimustes, sealhulgas äärmuslikes ilmastikuoludes;
- T. arvestades, et mõned liikmesriigid on juba saavutanud ELi miinimumstandarditest kõrgema taseme ja keelustanud munakanade puhul täiustatud puuride kasutamise, küülikute puhul nii lagedate kui ka täiustatud puuride kasutamise või emiste puhul poegimis- ja individuaalsulgude kasutamise, ning et teistes liikmesriikides peaksid õigusaktid nende järk-järguliseks kõrvaldamiseks jõustuma hiljemalt 2030. aastal;
- U. arvestades, et enne loomapidamissüsteemide muutmist tuleb hinnata nii nõutavate muudatuste lühi- kui ka pikaajalisi kulusid; arvestades, et mõjuhinnangus tuleb arvesse võtta eri sektorite vajadusi vastavalt loomaliikidele, sealhulgas majanduslikke ja sanitaarküsimusi;
- V. arvestades, et loomapidamissüsteemide ümberkujundamine suurendab nakkushaiguste leviku ja sotsiaalse stressi tekkimise ohtu loomadevaheliste alluvussuhete ja konkurentsi tõttu, mis mõjutab nende tervislikku seisundit ja võib suurendada vajadust ravimite järele;
- W. arvestades, et sellise olulise muutuse hõlbustamiseks tuleb tagada asjakohane rahaline investeerimistoetus ja hüvitised põllumajandustootjate suuremate tootmiskulude ja saamata jäänud tulu kompenseerimiseks;
- X. arvestades, et loomade heaolu on lisatud ühisesse põllumajanduspoliitikasse erieesmärgina ning liikmesriigid võivad seetõttu puuridest loobumiseks teha sellised rahalised vahendid kättesaadavaks näiteks Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondi kaudu;
- Y. arvestades vajadust tunnistada, et mõnel juhul toovad teatavad loomade pidamiseks mõeldud puurid asjaomasele loomale rohkem heaoluga seotud kasu kui kahju; arvestades, et puurid peavad igal juhul olema proportsionaalsed peetavate loomade suuruse ja taotletava eesmärgiga;
- Z. arvestades, et Euroopa Kontrollikoja eriaruandes loomade heaolu kohta ELis märgiti, et liikmesriigid on kasutanud ühise põllumajanduspoliitika vahendeid loomade heaolu eesmärkide saavutamiseks vaid piiratud ulatuses;
- AA. arvestades, et loomade heaolu eeskirju ja puuride suuruse parandamist on aastate jooksul kavandatud mitmetes maaelu arengu programmides; arvestades, et selle meetme eesmärk lisati puuride suurust suurendavate meetmete abil vaikimisi mitmetesse programmidesse;

- AB. arvestades, et kui kavandatakse loomapidamisega seotud mis tahes seaduslike kohustuste muudatusi, tuleb arvesse võtta loomade heaolu reeglite rakendamise määra eri liikmesriikides ning kasutada liigipõhist lähenemisviisi;
- AC. arvestades, et Euroopa Liit impordib tooteid, mis on toodetud loomadest, kelle pidamise tingimusi üldiselt ei saa kontrollida;
- AD. arvestades, et on olemas alternatiivseid süsteeme, mis on kaubanduslikult elujõulised ja juba kasutusel, nt õrre-, vabapidamis- ja mahesüsteemid kanadele, aedikud ning välitingimustes vabapidamis- või mahesüsteemid küülikutele, nii sise- kui ka välitingimustes vabapoegimisega ja rühmas pidamise süsteemid emistele, õrre- ja lindlasüsteemid vuttidele ning rühmas pidamise süsteemid vasikatele;
1. palub komisjonil esitada 2022. aastaks teabe loomade heaolu käsitlevate kehtivate ELi õigusaktide käimasoleva toimivuskontrolli kohta;
 2. kutsub komisjoni üles välja töötama terviklikuma toidupoliitika, et toetada üleminekut säästvamale toidusüsteemile, võttes arvesse selle majanduslikku, sotsiaalset ja keskkondlikku mõõdet, koos asjakohase toetusega põllumajandustootjatele, vältides eelkõige väikeste ja keskmise suurusega põllumajandusettevõtete edasist loobumist loomakasvatusest ning loomakasvatuse edasist kontsentreerumist;
 3. tunnistab, et mitmes liikmesriigis on edukalt rakendatud alternatiive loomade puuris kasvatamisele; on seisukohal, et alternatiivsed süsteemid tuleks välja arendada, neid täiustada ja nende kasutamist ergutada;
 4. kutsub komisjoni üles rajama uued loomade heaolu algatused rangelt sõltumatutele teadusuuringutele, võttes arvesse ka võimalikke negatiivseid mõjusid loomadele, nagu taudide, rinnakumurru või kannibalismi oht kodulinnukasvatases;
 5. kutsub komisjoni üles direktiivi 98/58/EÜ käimasoleva läbivaatamise käigus tagama Euroopa kodanikualgatuse „Lõpp puurijastule!“ nõudmiste nõuetekohase ülevõtmise kooskõlas Euroopa roheline kokkuleppe ja strateegiaga „Talust taldrikule“;
 6. kutsub komisjoni üles kõrvaldama bürokraatia ja regulatiivsed piirangud, et võimaldada loomakasvatajatel teha oma tootmisrajatistes vajalikke struktuurimuudatusi loomade heaolu käsitlevate uute sätete integreerimiseks;
 7. rõhutab, et puurivabadest, vabapidamisega ja mahesüsteemidest pärit loomsete saaduste turg ning taimsete alternatiivide turg ELis kasvab;
 8. märgib, et EL on olnud teerajajaks puuride keelustamisel loomakasvatases, nimelt keelustati 2007. aastal osaliselt vasikapuurid, 2012. aastal keelustati munakanade pidamine täiustamata puuripatareides ja 2013. aastal keelustati osaliselt emiste pidamine individuaalsulgudes ning kogu ELis on keelatud puuride kasutamine mahepõllumajanduses;
 9. tuletab meelde, et mõned ELi liikmesriigid on juba vastu võtnud siseriiklikke õigusakte, millega keelustatakse teatavad loomade puuris kasvatamise vormid ja millega minnakse kaugemale ELi miinimumstandarditest, ning see omakorda muudab kiireloomulisemaks

vajaduse võtta ELi tasandil vastu õigusakte, et lõpetada puurikasvatuse tava ja tagada kõigile ELi põllumajandustootjatele võrdsed võimalused;

10. kutsub komisjoni üles esitama ettepanekuid õiglast ja kestlikku põllumajandust käsitlevate õigusaktide kohta ning eelkõige tegema ettepaneku vaadata läbi nõukogu direktiiv 98/58/EÜ eesmärgiga lõpetada järk-järgult puuride kasutamine ELi loomakasvatases, hinnates võimalust loobuda sellest 2027. aastaks;
11. rõhutab, et kõnealune järkjärguline lõpetamine peab põhinema teaduslikul mõjuhinnangul ja tagama asjakohase üleminekuperioodi;
12. kutsub komisjoni üles võtma kasutusele liigipõhise lähenemisviisi, milles arvestatakse ja hinnatakse iga eri loomaliigi omadusi, kellel peaksid olema nende erivajadustele vastavad pidamissüsteemid;
13. kutsub komisjoni üles hindama ümber kolmandate riikidega sõlmitud kaubanduslepinguid, et tagada loomade heaolu ja toodete kvaliteedi osas samade standardite järgimine;
14. rõhutab, et küülikud on isendite arvu poolest ELis tehistingimustes peetavate liikide hulgas teisel kohal, kusjuures enamikku neist peetakse puurides, mille heaolustandardid on ebapiisavad; kutsub sellega seoses komisjoni üles esitama konkreetseid ELi õigusakte tehistingimustes peetavate küülikute kaitse miinimumstandardite kohta;
15. nõuab lühemaid looma- ja inimtoidu tarneahelaid, tuginedes loomasööda ja inimtoidu puhul kohalikul või piirkondlikul tasandil toodetud valgurikastele taimedele; märgib, et strateegia „Talust taldrikule“ toetab kestlikku loomakasvatust, toiduainete lühemate tarneahelate loomist ning õiglasemat kaubanduspoliitikat, milles Euroopa standardid on tähtsamal kohal;
16. tunnustab ELi poolt viimastel aastatel astunud samme loomade heaolu tingimuste igakülgselt parandamiseks, teatavate põllumajandusloomade puurides pidamise keelamiseks ja puuride kasutamise keelustamiseks kogu mahepõllumajanduses;
17. väljendab heameelt parimate tavade üle, mida mitmed liikmesriigid on juba rakendanud, võttes vastu riiklikud õigusaktid, mis lähevad loomade heaolu valdkonnas kaugemale ELi miinimumnõuetest, näiteks keelustades teatavad loomade puurides pidamise vormid; nõuab tungivaltp, et kõik liikmesriigid võtaksid kiiresti vastu meetmed edendamaks puurides pidamise asendamist alternatiivsete puurivabade süsteemidega;
18. kutsub komisjoni üles toetama põllumajandustootjaid nende pingutustes suurendada loomade heaolu, eelkõige ELi roheline kokkulepe, ÜPP strateegiakavade ning strateegia „Talust taldrikule“ raames, et vältida konkurentsivõime vähenemist ja sellest tulenevat ELi tootmise ümberpaiknemist kolmandatesse riikidesse, kus loomade heaolu eesmärgid on madalamad; on veendunud, et kõigile ELi tootmissüsteemidele tuleks anda võimalus investeerida kestlikkusse ning loomade heaolusse;
19. kutsub liikmesriike üles abistama põllumajandustootjaid ja loomakasvatajaid, pakkudes vajaduse korral nõustamist ja koolitust, et hõlbustada üleminekut puurivabadele süsteemidele;

20. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles tagama tõhusa kontrolli ja tollikontrolli, et tagada kvaliteedi- ja ohutusnõuete ning ELi loomade heaolu standardite vastastikkus, eesmärgiga tugevdada Euroopa põllumajanduse konkurentsivõimet kõigi ELi imporditavate põllumajanduslike toiduainete ülemaailmsel turul;
21. kordab, kui olulised on jõustatavad kaubanduse ja kestliku arengu peatükid kõigis ELi kaubanduslepingutes, et tagada ELi ambitsioonikamate regulatiivsete eesmärkide kooskõla ELi kaubanduspoliitikaga ning nende järgimine ELi mittekuuluvate riikide poolt, kes on sõlminud ELiga kaubanduslepingud;
22. rõhutab, et kaubanduse ja kestliku arengu peatükkides tuleks arvesse võtta ka samaväärseid tootmisstandardeid, eelkõige loomade heaolu;
23. on seisukohal, et õiglane kaubanduspoliitika, mis tagab võrdsed tingimused, on kõrgemate Euroopa standardite eeltingimus; nõuab seetõttu tungivalt, et komisjon suurendaks oma jõupingutusi seoses imporditud toiduainete kontrollimisega;
24. nõuab, et kõik ELi imporditavad loomsed saadused oleksid toodetud täielikus kooskõlas asjakohaste ELi õigusaktidega, sealhulgas puurivabade põllumajandussüsteemide kasutamise kohta;
25. nõuab tungivalt, et komisjon tagaks piisava toetuse ja üleminekuperioodi põllumajandustootjate ja loomakasvatajate järkjärguliseks kohanemiseks, mille puhul võetakse arvesse põllumajandustootjate investeerimistsükli, ning rahastamismehhanismid ülemineku hõlbustamiseks, säilitades samal ajal ELi põllumajandusliku toidutööstuse konkurentsivõime ja sotsiaalse vastupidavuse;
26. on veendunud, et see toetus ja üleminekuperiood tuleks tagada enne mis tahes õiguslike muudatuste tegemist loomade ja inimeste sanitaartagatiste ja töötajate kaitse vallas, et vältida maade söötijätmist ja edasist loobumist loomakasvatusest (eriti väikeste ja keskmise suurusega põllumajandusettevõtete puhul, kellel puuduvad kohanemiseks vajalikud vahendid);
27. kordab, et komisjon peab toetama põllumajandustootjaid tarbijate harimisel ja teavitamisel kehtivatest kõrgetest loomade heaolu standarditest; palub komisjonil ja liikmesriikidel seetõttu näha ette asjakohane rahaline toetus ja suunised, et tagada sujuv üleminek asjaomaste Euroopa põllumajandustootjate jaoks;
28. rõhutab, et loomakasvatussektor on väga dünaamiline ja võimeline kohanema muutustega nii õigusaktides kui ka tarbijate eelistustes; toonitab siiski, et selleks tuleb sektorit otsetoetuste abil nende jõupingutuste eest premeerida, et tootmise kestlikkust ja põllumajandusettevõtete elujõulisust mitte ohtu seada;
29. rõhutab kulude ja tulude õiglase jaotamise üldist tähtsust toiduainete tarneahelas ning turu rolli põllumajandustootjate kestlikumaks muutmisel; on sellega seoses seisukohal, et vabatahtlik loomade heaolu märgis oleks sobiv selleks, et näidata talust taldrikule ulatuva toiduahela pühendumust aidata kaasa Euroopa kodanikualgatuse „Lõpp puurijastule!“ eesmärkide saavutamisele, tagades samal ajal asjakohase hinnakujunduse;

30. rõhutab, kui oluline on toetada põllumajandustootjaid ja aidata neil minna üle kestlikumale põllumajandusele, pakkudes neile asjakohaseid nõustamis- ja koolitusteenuseid, stiimuleid ja rahastamisprogramme, et toetada nende elatustaset ja konkurentsivõimet maapiirkondades, edendades investeringuid ja toiduahela korraldust, tugevdades kohalikke väiketöötajaid ja toetades lühikest tarneahelat;
31. kutsub komisjoni üles edendama loomade heaolu rahvusvahelisel tasandil ja tegema algatusi teadlikkuse suurendamiseks ELi mittekuuluvates riikides, sealhulgas selliste meetmetega nagu täiendava vastastikuse abi pakkumine ja kiirendatud teabevahetus kõigi liikmesriikide ja kolmandate riikide pädevate asutuste vahel;
32. tuletab meelde, et loomakasvatustevõtted on innovaatilised kohad, kus investeeritakse pidevalt taristu ja tavade parandamisse, et pidada sammu uute teaduslike tõendite ja tarbijate ootustega;
33. nõuab asjakohase nõudluspõhise turu väljaarendamist, kus kõiki kõrgemate kvaliteedinõuetega tooteid oleks võimalik turustada kõrgema hinnaga;
34. kutsub komisjoni üles esitama võimalikke ümberkujundusprogramme puurikasvatusest järkjärgulise loobumise kiirendamiseks, sealhulgas esitama hinnangu järelmeetmete kuludele;
35. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele.